

Градините на лалето

Автор(и): Нора Иванова, Редактор Растителна Защита /РЗ/

Дата: 15.04.2017 Брой: 4/2017

За вярната си служба в двора на Сюлейман I Великолепни, известният австро-унгарски дипломат Бусбек получава от тайните градини на султана няколко луковици на лале (Tulipa), зюмбюл (Hyacinthus) и люляк (Syringa). С помощта на ботаника Клузиус тези екзотични луковици скоро се появяват в градините на дворците на Хабсбургите, където ученият успява да култивира растенията, селектира нови цветове и форми на чашката на лалето и по-късно ги разпространява и в Ниските земи. Там те придобиват своята световна популярност. Латинското название tulipa идва от турската дума tulbent. Тя означава фин плат, с който се увива султанската чалма, наподобяваща цветето.

По времето на Хабсбургите

С риск да разочароваме някои от вас, които смятат, че родина на красивото цвете е Холандия, ще ви разкажем за пътешествието му от Централна Азия, през тайните градините на султан Сюлейман I Великолепни, до Холандия, където е меката на разнообразието по форма и цветове на растението.

След близо 6 години прекарани в Константинопол като посланик на Хабсбургите през 1562 Ожие Гислен дьо Бусбек се завръща във Виена, където с нетърпение го очаква неговия приятел Чарлз дьо Леклюз (на лат. Каролус Клузиус). Фламандецът, считан за виновник за появата на красивото цвете в Европа, изучава ботаника и медицина в Париж, Лондон, а преди да бъде назначен за главен ботаник в Австро-Унгарската империя, се посвещава на пътувания, които обогатяват неговата интересна колекция от редки растителни видове.

За вярната си служба в двора на Сюлейман I Великолепни, в края на мандата си, Бусбек получава от тайните градини на султана няколко луковици на лале (Tulipa), зюмбюл (Hyacinthus) и люляк (Syringa). Това са дългоочакваните подаръци, които с помощта на ботаника Клузиус скоро се появяват в градините на дворците на Хабсбургите. Чарлз дьо Леклюз успява да култивира растенията, да селектира нови цветове и форми и по-късно да ги разпространи и в Ниските земи, където те придобиват своята световна популярност. Той е и първият, който забелязва „болестта пъстроцветие“, която се изразява в красиви светли ивици и линии по цветовете и листата. Ивиците са причинени от инфекция с вирус, живеещ по зелената прасковена листна въшка.

Всъщност към края на XVI век Холандия се превръща в център за отглеждане на луковични растения, най-вече лалета. Истинската мания по цветето ескалира през 1637 г., когато стойността на една луковица е била 10 пъти по-висока от квалифицирания доход на един майстор занаятчия от онова време. През този период най-скъпи били лалетата от вида „Semper Augustus“.

Градините на лалето

Кухненската градина

Днес в Кукенхоф (Keukenhof), Холандия се намират приказни полета, обогрени чак до хоризонта в многообразните цветове на лалето. Това е и най-голямата градина с луковични цветя в света, известна в миналото като ловния парк на замъка Хенегау, където контеса Жаклин на Холандия лично се е занимавала с отглеждането на цветя, подправки и билки. Оттам идва и името на мястото – Кукенхоф (Кухненската градина). Градините са отворени само 2 месеца в годината през пролетта – тази година

може да посетите Кукенхоф от 23.03 до 21.05.2017. Градините са създадени през 1949 г. като изложение на холандските градинари, отглеждащи лалета.

Домът на лалетата се намира край град Лис между Амстердам и Хага и на година посреща близо 800 000 души. Площта на парка е 32 хектара, а дължината на алеите е 15 км., достатъчно да се загубите поне за малко в приказния свят на лалетата.

Музей на лалето в Амстердам

Националният ден на лалето се провежда всяка година в Амстердам в третата събота на януари. Тогава на централния площад Дам се появява градина с 200 000 лалета и официално се открива сезона им. Ако искате да научите още за историята на лалето, малкият Музей на лалето в Амстердам ще отговори на всичките ви въпроси.

Фестивал на лалето в Истанбул

В една от първите роднини на лалето – Истанбул всяка пролет се провежда шареният Фестивал на лалето. През април градът потъва в пъстрите градини на луковичното растение. Лалетата са навсякъде – по паркове, частни градини, изложения и изложби. Най-впечатляващите картини от лалета могат да се видят в Емирган парк, Гюлхане парк и Йлдъз парк в европейската част на Истанбул. Градините с лалета са известни до 18 век, когато по време на въстание градът губи цветните си луковици. В наше време фестивалът е възстановен и през 2017 г. ще се проведе за 12-ти пореден път.

Лалето изминава дългия път на славата от високите планини на Централна Азия, през прочутите градини на султан Сюлейман I Великолепни, земите на Хабсбургите и стига до Холандия, която го провъзгласява за свой национален символ. Днес страната е най-големият износител на цветя и контролира близо 80 % от търговията с лалета.